

Dobre praktyki, narzędzia, konsultacje, i warsztaty z ekspertami – realne wsparcie samorządów i pracodawców

Zdrowie Człowiek Profilaktyka to projekt edukacyjny realizowany od 2013 roku, którego celem jest pokazanie dobrych praktyk i wywołanie dyskusji na temat potrzeby zaangażowania w profilaktykę chorób zakaźnych oraz wsparcie w realizacji działań profilaktycznych w środowiskach lokalnych i miejscach pracy.

Nad merytoryczną stroną projektu pracują przedstawiciele świata medycyny, krajowi i wojewódzcy konsultanci medyczni, przedstawiciele wojewódzkich i powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych, eksperci w zakresie: medycyny pracy, funduszy europejskich, prawa, a także eksperci BHP oraz przedstawiciele samorządów i pracodawców.

Materiały i narzędzia

W ramach projektu realizowane są inicjatywy mające na celu między innymi zapobieganie groźnym chorobom wywołanym przez bakterie pneumokokowe, meningokokowe oraz wirusy, które powodują kleszczowe zapalenie mózgu. Działania skierowane są do przedstawicieli samorządów oraz szeroko rozumianych pracodawców, a także instytucji i podmiotów skupiających wokół siebie osoby, które ze względu na specyfikę wykonywanego zawodu narażone są na biologiczne czynniki ryzyka.

W ramach projektu powstał szereg materiałów i narzędzi, takich jak między innymi:

- Poradniki edukacyjne
- Kalkulatory kosztów realizacji programów
- Gotowe schematy Programów Polityki Zdrowotnej (PPZ) i programów zdrowotnych
- Wzory wniosków, dobre przykłady oraz argumenty do działania

Projekt Zdrowie Człowiek Profilaktyka obejmuje także konsultacje z ekspertami w takich dziedzinach, jak medycyna pracy, prawo pracy, bezpieczeństwo i higiena pracy oraz Fundusze Unijne. Do tej pory w ramach projektu zorganizowanych zostało prawie 130 spotkań, debat i warsztatów.

Zarówno udział w spotkaniach, jak i wszystkie materiały, narzędzia i konsultacje eksperckie są bezpłatne i dostępne na stronie: www.ZdrowieCzlowiekProfilaktyka.pl.

Cele projektu

- Zwrócenie uwagi na potrzebę angażowania się w profilaktykę chorób zakaźnych (zestawienie kosztów chorób z kosztami działań profilaktycznych;
- Edukacja w zakresie zdrowia, w szczególności zapobiegania chorobom zakaźnym;
- Budowa motywacji do inwestowania w programy profilaktyczne;
- Wskazanie korzyści płynących z inwestycji w profilaktykę chorób;
- Dostarczenie informacji na temat narzędzi, które ułatwią efektywne wdrożenie i przeprowadzenie działań;
- Dostarczenie praktycznej wiedzy odnośnie pozyskiwania alternatywnych środków do reali-

**zdrowie
człowiek
profilaktyka**

zacji działań z zakresu profilaktyki, w tym także ze środków unijnych;

- Pokazanie dobrych praktyk (polskich i międzynarodowych) oraz wywołanie dyskusji na temat potrzeby ochrony zdrowia i realizacji działań profilaktycznych w środowiskach lokalnych, w tym w miejscach pracy. Są to działania o udowodnionej skuteczności odpowiadające ważnej potrzebie zdrowotnej, a przy tym są stosunkowo łatwe do przeprowadzenia i ewaluacji.

Debaty online

W ramach projektu Zdrowie Człowiek Profilaktyka w 2020 r. zorganizowanych zostało 5 debat eksperckich, w tym warsztaty online. Wydarzenia skierowane były między innymi do: przedstawicieli samorządów, menedżerów placówek medycznych, przedstawicieli Inspekcji Sanitarnej, Domów Pomocy Społecznej i innych instytucji działających na rzecz seniorów oraz do pracodawców i przedsiębiorców.

Przypominamy tematy spotkań online w ramach projektu Zdrowie Człowiek Profilaktyka.

- Profilaktyka chorób zakaźnych wśród seniorów w dobie pandemii COVID-19 jako element odpowiedzialnej polityki senioralnej
- Priorytety w profilaktyce chorób zakaźnych wśród personelu medycznego w dobie pandemii COVID-19. Praktyczne wskazówki i możliwe rozwiązania
- Jak skutecznie realizować Programy Polityki Zdrowotnej (PPZ) w dobie pandemii COVID-19. Praktyczne wskazówki i przydatne narzędzia dla samorządów
- Odpowiedzialność za zdrowie. Profilaktyka chorób zakaźnych jako dobra praktyka CSR w miejscu pracy i element zrównoważonego rozwoju regionu
- Praktyczny warsztat realizacji PPZ w dobie COVID-19 w oparciu o wiedzę i doświadczenia ekspertów samorządowych – odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. **MAK**

Retransmisje debat online

dostępne są na stronie:

www.rynekzdrowia.pl/partnerzy/zcp/2020/1/

Więcej o ubiegłorocznych debatach online piszemy na str. 35-39.

W 2021 roku organizatorzy planują kolejne spotkania zarówno dla JST, jak i pracodawców.

Ważne wnioski z włoskich badań

zdrowie
człowiek
profilaktyka

Szczepienia przeciwko grypie i pneumokokom są szczególnie istotne w dobie pandemii koronawirusa – podkreślają eksperci. Z przeprowadzonych we włoskiej Lombardii badań wynika, że wśród zaszczepionych przeciwko pneumokokom osób w wieku powyżej 65 lat odnotowano aż o 44 proc. mniej zakażeń SARS-CoV-2.

Prof. **Adam Antczak**, kierownik Oddziału Klinicznego Pulmonologii Ogólnej i Onkologicznej, prorektor ds. klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, zwracał uwagę, że pandemia COVID-19 po raz kolejny pokazała, jak poważne zagrożenie dla zdrowia i życia stanowią choroby zakaźne.

Choroby zakaźne jednym z głównych „zabójców”

– Choroby zakaźne są dzisiaj jednym z głównych „zabójców”, przede wszystkim w populacji osób starszych. Zasadniczym elementem w walce z tym zagrożeniem jest profilaktyka. Wielu nieszczęściom można zapobiec, stosując szczepienia. Kluczowe są dziś szczepienia przeciwko grypie i pneumokokom, co podkreślają światowe gremia naukowców, a także nasz Główny Inspektorat Sanitarny oraz Ministerstwo Zdrowia – zaznaczył prof. Adam Antczak.

– Pamiętajmy, że w medycynie osób dorosłych, w grupach powyżej 50. i 65. roku życia, propozycja dotycząca szczepień jest bardzo szeroka. Szczepienia przeciwko grypie i pneumokokom są szczególnie istotne w dobie pandemii koronawirusa. Wiemy już – dzięki badaniom przeprowadzonym w północnych Włoszech – że te szczepienia mogą mieć istotną, dodatkową wartość: chronią część populacji osób po 65. roku życia również przed infekcją SARS-CoV-2. Takie poszerzone działanie dotyczy przede wszystkim szczepień przeciwko pneumokokom – mówił ekspert.

– Włoskie badania wykazały, że wśród zaszczepionych przeciwko pneumokokom osób w wieku powyżej 65 lat odnotowano aż o 44 proc. mniej zakażeń koronawirusem – informował prof. Adam Antczak. Dodał, że infekcje pneumokokowe są jedną z głównych przyczyn groźnego dla zdrowia i życia pneumokokowego zapalenia płuc, a inwazyjna choroba pneumokokowa może doprowadzić do uszkodzenia narządów, a nawet do śmierci, dlatego niezmiernie ważna jest profilaktyka, szczególnie w grupie podwyższonego ryzyka, do której należą seniorzy.

Element polityki senioralnej

Eksperti wskazywali, że istotne jest, aby samorządy nie rezygnowały z wdrażania i re-

Debata online: „Profilaktyka chorób zakaźnych wśród seniorów w dobie pandemii COVID-19 jako element odpowiedzialnej polityki senioralnej. Korzyści i praktyczne rozwiązania”

alizacji programów polityki zdrowotnej, zapewniając lokalnej społeczności ochronę, jednocześnie zapobiegając kolejnym przypadkom zachorowań i konsekwencjom z nimi związanym.

Profilaktyka chorób zakaźnych wśród osób starszych przynosi wymierne korzyści zdrowotne, społeczne, ekonomiczne i wizerunkowe, jest także nieodłącznym elementem odpowiedzialnej polityki senioralnej.

Przykładem takiej aktywności jest m.in. projekt przygotowany przez Świętokrzyską Radę Seniorów i Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, dotyczący szczepień przeciwko pneumokokom w Domach Pomocy Społecznej w całym województwie.

Z kolei Lubelski Związek Lekarzy Rodzinnych – Pracodawców jest realizatorem „Programu profilaktyki zakażeń pneumokokowych w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie lubelskim w latach 2016-2021”.

Unikatowy program szczepień

W 2019 roku, z inicjatywy Urzędu Marszałkowskiego w Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach, powstał program „Szczepienia dla chorych onkologicznie” obejmujący szczepieniami ochronnymi przeciwko pneumokokom chorujących na nowotwory mieszkańców woj. świętokrzyskiego.

Program został oceniony przez Agencję Ochrony Technologii Medycznych i Taryfikacji jako unikatowy w skali Europy. To innowacyjne przedsięwzięcie profilaktyczne ma na celu zmniejszenie zapadalności na chorobę pneumokokową wśród chorych z nowotworami litymi i hematologicznymi, u których powikłania wynikające z zapadalności na infekcję np. zapalenie płuc czy oskrzeli są śmiertelnym zagrożeniem. **MAK**

Materiał powstał w oparciu o przebieg cyklu debat online w ramach projektu edukacyjnego Zdrowie Człowiek Profilaktyka. Retransmisja debat na stronie: www.rynekzdrowia.pl/partnerzy/zcp/2020/1/

Ochrona personelu medycznego przed zakażeniami to priorytet

*W placówkach ochrony zdrowia na szkodliwe warunki środowiska pracy, czynniki biologiczne, ryzyko zakażeń, w tym koronawirusem, narażony jest nie tylko personel medyczny. – Musimy w tym kontekście zauważać wszystkich pracowników ochrony zdrowia – zaznacza lek. **Paweł Wdówik**, konsultant krajowy w dziedzinie medycyny pracy.*

Debata online: „Priorytety w profilaktyce chorób zakaźnych wśród pracowników placówek medycznych w dobie pandemii COVID-19 – praktyczne wskazówki i możliwe rozwiązania”

Personel medyczny to grupa zawodowa szczególnie narażona na bezpośredni i stały kontakt z biologicznymi czynnikami chorobotwórczymi. Do infekcji może dojść w wielu okolicznościach poprzez przypadkowe skaleczenie, kontakt z materiałem biologicznym czy patogenami chorobotwórczymi, stale obecnymi w zamkniętej przestrzeni szpitalnej. Ekspozycja na czynniki biologiczne, takie jak m.in. bakterie otoczkowe, które mogą wywołać m.in.: inwazyjną chorobę pneumokokową (ICHp) czy inwazyjną chorobę meningokokową (ICHm) ma poważne konsekwencje zdrowotne i stanowi bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia pracowników ochrony zdrowia

Narażony jest nie tylko personel medyczny

Jakie są główne zagrożenia zdrowotne w pracy personelu medycznego? Jakie rozwiązania wdrożyć, aby skutecznie chronić personel przed groźnymi patogenami? Jak pandemia COVID-19 zmieniła postrzeganie białego per-

sonelu i jego ochrony? Jakie są przykłady realizacji szczepień wśród personelu medycznego? Między innymi na takie pytania odpowiadali eksperci w trakcie cyklu debat online w ramach projektu edukacyjnego Zdrowie Człowiek Profilaktyka.

– W placówkach ochrony zdrowia na szkodliwe warunki środowiska pracy, czynniki biologiczne, ryzyko zakażeń, w tym koronawirusem, narażony jest nie tylko personel medyczny. Musimy w tym kontekście zauważać wszystkich pracowników ochrony zdrowia. Na tę kwestię zwracają także uwagę zalecenia różnych towarzystw naukowych i instytucji zajmujących się zdrowiem publicznym. Wskazują, że nie należy ograniczać prewencji tylko do tzw. personelu białego – powiedział podczas debaty lek. **Paweł Wdówik**, konsultant krajowy w dziedzinie medycyny pracy, kierownik Oddziału w Radomiu Mazowieckiego Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy, zastępca prezesa Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy (PTMP).

**zdrowie
człowiek
profilaktyka**

Trzy działania profilaktyczne

Eksperti zwracają uwagę, że istnieją trzy działania profilaktyczne mogące realnie zabezpieczyć pracowników służby zdrowia przed zachorowaniami i ich konsekwencjami. Najbardziej skuteczne są szczepienia ochronne. Inne sposoby to unikanie kontaktu z chorymi oraz przyjmowanie antybiotykoterapii po kontakcie z osobą zakażoną.

Z oczywistych względów, w przypadku białego personelu kontakty z osobami chorymi są nieuniknione, natomiast przyjmowanie antybiotyków negatywnie wpływa na zdrowie, w tym obniża odporność – co w efekcie zwiększa również absencję zawodową. Korzyści wynikające z obejmowania tej grupy zawodowej programami profilaktyki zdrowotnej są ogromne – przy czym to właśnie szczepienia ochronne są ocenione jako wysoko efektywne kosztowo, gdyż rosnąca liczba absencji pracowniczych przekłada się na wzrost wydatków ponoszonych zarówno przez pracodawców, a w przypadku szpitali – jednostek samorządu terytorialnego.

Więcej szczepień, mniejsza absencja

Podczas debaty wskazywano na przykładowe działania profilaktyczne – np. Okręgowa Rada Lekarska w Lublinie przyjęła uchwałę dotyczącą dofinansowywania szczepień członków Lubelskiej Izby Lekarskiej (LIL). Podjęto decyzję o pokryciu do 90% poniesionych kosztów szczepień przez jednego członka LIL do łącznej maksymalnej kwoty 200 zł. O wyborze rodzaju szczepienia decydował członek LIL, który mógł również wskazać do zabezpieczenia swoje dzieci do 18. r.ż. lub współmałżonka.

Z danych raportu pt.: „Szczepienia przeciw pneumokokom w populacji osób dorosłych w Polsce. Analiza bieżąca” wynika, że absencja chorobowa istotnie maleje po szczepieniach przeciw pneumokokom – w pierwszym roku o 18%, w drugim – o 21,4%. Wśród chorych ze schorzeniami dolnych dróg oddechowych absencja chorobowa spada w stosunku do absencji notowanej przed szczepieniem odpowiednio o 23% i 60,3%. **MAK**

Materiał powstał w oparciu o przebieg cyklu debat online w ramach projektu edukacyjnego Zdrowie Człowiek Profilaktyka. Retransmisja debat na stronie: www.rynekzdrowia.pl/partnerzy/zcp/2020/1/

Jak skutecznie realizować programy polityki zdrowotnej w dobie pandemii

Opracowanie programu polityki zdrowotnej nie jest skomplikowane i warto, aby samorządy korzystały z tej skutecznej drogi do realizacji potrzebnych inicjatyw prozdrowotnych. Decyzje o wprowadzeniu programów profilaktycznych i ochrona przed chorobami zakaźnymi powinny być w regionach standardem, nie tylko podczas pandemii COVID-19.

Samorządy od wielu lat włączają się w realizację zadań w obszarze zdrowia publicznego, finansując programy polityki zdrowotnej (PPZ). Wynika to z obowiązku, jaki został na nie nałożony, ale też ze świadomości konieczności podejmowania działań profilaktycznych w celu poprawy sytuacji epidemiologicznej.

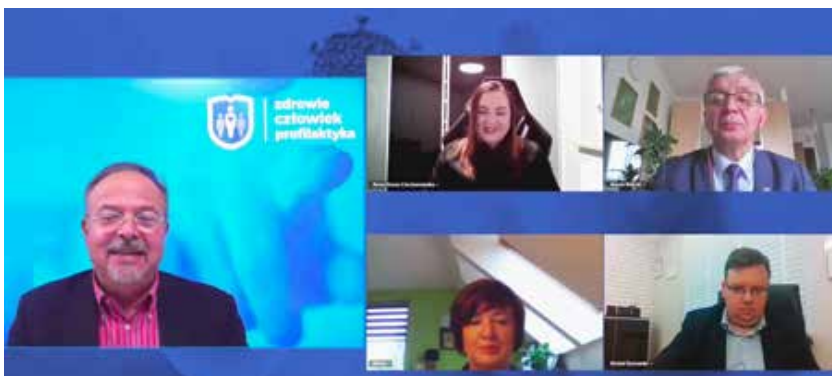
Efektywna forma aktywności samorządów

Realizacja PPZ jest dziś najbardziej efektywną formą aktywności samorządów w obszarze pro-

filaktyki zdrowotnej, gdyż cele programów są mierzalne oraz ukierunkowane na ściśle zdefiniowane populacje i ich potrzeby.

Eksperti zaangażowani w projekt edukacyjny Zdrowie Człowiek Profilaktyka wskazują, między innymi:

- W jakie działania zdrowotne warto inwestować, szczególnie teraz, w dobie pandemii COVID-19?
- Jak pandemia zmieniła podejście samorządów do programów polityki zdrowotnej (PPZ) i ich realizacji?

Debata online: „Jak skutecznie realizować Programy Polityki Zdrowotnej w dobie pandemii COVID-19. Praktyczne wskazówki i przydatne narzędzia dla samorządów”

**zdrowie
człowiek
profilaktyka**

- Czy aktualnie samorządy angażują się w realizację PPZ?
- Co obecnie stanowi największą przeszkodę w realizacji PPZ?

Programy szczepionkowe pozytywnie opiniowane przez AOTMiT

Eksperti zwracają uwagę, że opracowanie programu polityki zdrowotnej nie jest skomplikowane i warto, aby samorządy korzystały z tej skutecznej drogi do realizacji licznych i potrzebnych inicjatyw prozdrowotnych. Decyzje o wprowadzeniu programów profilaktycznych i ochrona przed chorobami zakaźnymi powinny być w regionach standardem, nie tylko podczas pandemii COVID-19.

– Serdecznie zachęcam do wdrażania dobrych programów polityki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem programów profilaktyki chorób zakaźnych. Ich skuteczność potwierdzają opinie Prezesa AOTMiT – zdecydowana większość programów szczepionkowych jest pozytywnie opiniowana – podkreśla **Anna Dusza-Ciechanowska**, ekspert samorządowy, kierownik Referatu Promocji Zdrowia i Profilaktyki Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Kielce.

– Co ważne, przygotowanie oraz późniejsza ewaluacja i monitorowanie PPZ nie powinny sprawiać trudności. Doskonałym materiałem ułatwiającym te działania jest przygotowany poradnik – „Jak skutecznie realizować Programy Polityki Zdrowotnej?”, który kompleksowo porusza wszystkie kluczowe kwestie – dodała Anna Dusza-Ciechanowska.

Rekomendacje na czas pandemii

W dobie pandemii COVID-19 polscy i światowi eksperci rekomendują, aby m.in. osoby dorosłe z grup ryzyka chronić przed innymi bakteriami i wirusami, będącymi przyczyną chorób układu oddechowego, w tym m.in. przed pneumokokami, które zgodnie z danymi odpowiadają za ok. 35% wszystkich potwierdzonych przypadków zapalenia płuc.

Celem szczepienia przeciw pneumokokom jest także zapobieganie rozwojowi inwazyjnej choroby pneumokokowej (IChP), stanowiącej do 10% wszystkich zakażeń pneumokokowych u dorosłych, i która może być związana z wysoką śmiertelnością. Zgodnie z polskimi danymi prawie 45% przypadków IChP u pacjentów, którzy ukończyli 65. r.ż. kończy się śmiercią.

Anna Dusza-Ciechanowska, ekspert samorządowy,
kierownik Referatu Promocji Zdrowia i Profilaktyki Wydziału Edukacji,
Kultury i Sportu Urzędu Miasta Kielce

Zachęcam do wdrażania dobrych programów polityki zdrowotnej,
ze szczególnym uwzględnieniem programów profilaktyki chorób zakaźnych.
Ich skuteczność potwierdzają opinie Prezesa AOTMiT.

W czasie pandemii COVID-19 rekomenduje się upowszechnienie szczepień przeciw pneumokokom i grypie u osób dorosłych po 60. roku życia oraz u osób dorosłych z chorobami przewlekłymi: płuc, układu krążenia, nowotworami, cukrzycą, niewydolnością nerek oraz u osób z zaburzeniami odporności. Powyższe szczepienia są również rekomendowane wśród personelu medycznego placówek opieki długoterminowej. Szczepienia ochronne uznawane są za jedną z najbardziej skutecznych metod zabezpieczenia przed zachorowaniami i konsekwencjami powstałych powikłań.

Dodatkowe źródła finansowania

Niestety, sytuacja finansowa samorządów jest obecnie bardzo trudna. Między innymi

w wyniku lockdownu gospodarki i wynikających z tego spadku wpływów z tytułu PIT/CIT, a także przyjętych przez samorządy programów pomocowych dla przedsiębiorców (ulgi i zwolnienia z podatku od nieruchomości czy z tytułu czynszów najmu/dzierżawy) czy zmian w podatku PIT wprowadzonych w 2019 r. (0% PIT dla młodych, obniżka stawki PIT o 1%) – samorządy odnotowują znaczący spadek dochodów własnych.

– Mimo trudnej sytuacji finansowej samorządów, profilaktyka, zwłaszcza w zakresie chorób zakaźnych, powinna być ostatnią rzeczą, z której rezygnujemy. Powikłania wywołane przez groźne choroby zakaźne mogą mieć długofalowe skutki i być niezwykle kosztowne – wskazywali eksperci podczas debaty

w ramach projektu Zdrowie Człowiek Profilaktyka.

– Jedną z dróg realizacji inicjatyw prozdrowotnych jest przekazanie przez samorządy dotacji, np. placówkom DPS. W ten sposób szybko możemy odpowiedzieć na zaistniałe potrzeby zdrowotne. Samorządy mogą też poszukiwać dodatkowych źródeł finansowania działań prozdrowotnych w ustawach antycovidowych – tłumaczy **Michał Borowski**, prawnik, doradca podatkowy, partner w Crido Taxand.

– Narzędzia zawarte w specustawach antycovidowych przewidują szereg form wsparcia – również finansowego – na przykład dystrybuowanych przez Polski Fundusz Rozwoju (PFR) czy Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także inne resorty będące dysponentami środków finansowych gromadzonych w tzw. funduszu COVID. To naprawdę znacząca pula, w dużej mierze przeznaczona dla przedsiębiorstw. Pamiętajmy jednak, że wiele samorządów posiada spółki komunalne, które ucierpiały w związku z pandemią i mogą z tych właśnie źródeł dofinansowania korzystać – zaznacza Michał Borowski.

Dodaje: – Są też spore kwoty przeznaczone już bezpośrednio dla samorządów w ramach różnego rodzaju programów. Jeżeli jednostki samorządu terytorialnego zdecydowały się z tych środków skorzystać, nie będą musiały sięgać do innych źródeł dofinansowania, między innymi działalności swoich spółek czy instytucji kultury. Tym samym w budżetach samorządowych pozostanie więcej pieniędzy na opiekę zdrowotną i profilaktykę różnych chorób, co pozwoli np. na dalsze wdrażanie oraz prowadzenie programów polityki zdrowotnej – podsumowuje ekspert. **MAK**

Materiał powstał w oparciu o przebieg cyklu debat online w ramach projektu edukacyjnego Zdrowie Człowiek Profilaktyka. Retransmisja debat na stronie: www.rynekzdrowia.pl/partnerzy/zcp/2020/1/

Michał Borowski, prawnik,
doradca podatkowy

Jedną z dróg realizacji inicjatyw prozdrowotnych jest przekazanie przez samorządy dotacji, np. placówkom DPS. W ten sposób szybko możemy odpowiedzieć na zaistniałe potrzeby zdrowotne. Samorządy mogą też poszukiwać dodatkowych źródeł finansowania działań prozdrowotnych w ustawach antycovidowych.

Poradnik dla samorządów wszystkich szczebli

Eksperti projektu Zdrowie Człowiek Profilaktyka przygotowali poradnik – „Jak skutecznie realizować Programy Polityki Zdrowotnej?”. To materiał dla samorządów wszystkich szczebli. Poniżej, oczywiście w wielkim skrócie, najważniejsze informacje o zawartości poradnika.

- Przewodnik po zagadnieniach związanych z opracowywaniem, realizacją i rozliczaniem samorządowych PPZ
- W krótki, prosty i przejrzysty sposób przybliża kluczowe tematy związane z ochroną zdrowia, procesem opiniowania programów przez AOTMiT
- Kwestie związane z etapami planowania budżetu
- Najczęstsze popełniane w praktyce błędy wraz z możliwymi rozwiązaniami
- Informacje na temat działań realizowanych przez inne JST oraz ich rekomendacje (od strony inicjatora oraz realizatora) – wybrane przykłady dobrych praktyk w zakresie PPZ w JST
- Szereg odnośników do przydatnych stron internetowych
- Najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi.

Więcej informacji: www.ZdrowieCzlowiekProfilaktyka.pl

Programy polityki zdrowotnej – doświadczenia praktyków pokazują, że warto je realizować

zdrowie
człowiek
profilaktyka

Pandemia COVID-19 pokazała, jakie zagrożenie niosą ze sobą choroby zakaźne i jak trudno z nimi walczyć, jeśli brakuje skutecznych metod, chociażby w postaci dostępu do profilaktyki szczepiennej. Na szczęście przed szeregiem chorób zakaźnych możemy skutecznie się zabezpieczyć, a dotychczas realizowane w tym obszarze regionalne inicjatywy zdrowotne potwierdzają zasadność i skuteczność podjętych interwencji.

Najbardziej efektywną formą aktywności samorządów w obszarze profilaktyki zdrowotnej jest realizacja programów polityki zdrowotnej, gdyż cele programów są mierzalne oraz ukierunkowane na ściśle zdefiniowane populacje i ich potrzeby.

Prozdrowotna aktywność mimo przeszkód

Mimo trudnej sytuacji finansowej samorządów spowodowanej m.in. skutkami lockdownu, profilaktyka chorób zakaźnych powinna być ostatnią aktywnością, z której rezygnują jednostki samorządu terytorialnego – zaznaczają eksperci zdrowia publicznego. Skąd więc pozyskać środki na realizację działań zdrowotnych w czasie pandemii COVID-19?

W dobie pandemii COVID-19 eksperci zachęcają do kompleksowego spojrzenia na finanse samorządów oraz śledzenia na bieżąco zmian w przepisach, aby w pełni wykorzystać wszelkie możliwości pozyskania dodatkowych środków pieniężnych.

Profilaktyka zakażeń pneumokokowych

Obecna sytuacja epidemiologiczna skłania samorządy do analizy realizowanych programów polityki zdrowotnej i przeformułowania

niektórych z nich w kierunku obszaru chorób zakaźnych. Także miasta członkowskie Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich zwracają uwagę na większą potrzebę zapewnienia lokalnym społecznościom szczepień ochronnych.

Obecnie realizowanych jest w Polsce 16 programów polityki zdrowotnej w obszarze profilaktyki zakażeń pneumokokowych, m.in. w województwach świętokrzyskim, wielkopolskim i lubelskim. Takie przedsięwzięcia realizują, między innymi samorządy Krakowa i Tarnowa Podgórnego.

Miasto Kraków, z uwagi na olbrzymią potrzebę ochrony seniorów w domach pomocy społecznej przeciw zakażeniom wywołanym przez pneumokoki, zdecydowało się w 2020 r. na skorzystanie z uproszczonego trybu realizacji szczepień ochronnych, przewidzianego w ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Artykuł 46c tej ustawy wyłączył bowiem stosowanie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych, pozwalając w szybki sposób wyłonić zleceniobiorcę usługi. Miasto Kraków wybrało operatora, któremu powierzono realizację szczepień, na podstawie otrzymanych odpowiedzi na zapytanie ofertowe.

Doskonałym przykładem wykorzystania środków z tzw. korkowego jest Gmina Tarnowo Podgórne, która za sprawą stosownej uchwały przesunęła środki z programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych na profilaktykę zdrowotną. Umożliwił to przepis 154c z ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Dzięki temu w 2020 r. seniorzy z gminy Tarnowo Podgórne zostali zaszczepieni przeciw pneumokokom, mimo że dedykowany im PPZ został pierwotnie zaplanowany do realizacji w 2021 roku.

Powyższy przykład pokazuje, że warto mieć gotowy do uruchomienia PPZ, aby móc z niego skorzystać, szybko reagując na zaistniałą sytuację i efektywnie wykorzystując pojawiające się możliwości finansowania. Wysłanie programu do zaopiniowania przez Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT) nie obliżuje do jego uruchomienia.

Działajmy w oparciu o wiedzę i doświadczenie

Podczas wydarzenia eksperci przekonywali, że warto inwestować środki i energię w profilaktykę i edukację związaną ze szczepieniami oraz korzystać z doświadczeń praktyków przy realizacji skutecznych programów polityki zdrowotnej. Zaangażowanie to z pewnością przyniesie samorządom efekty w postaci ograniczenia wydatków na leczenie, ale przede wszystkim zapobiegnie kolejnym przypadkom zachorowań i konsekwencjom z nimi związanym, np. w postaci powikłań lub absencji chorobowych, a w skrajnych przypadkach nawet śmierci. **MAK**

Praktyczny warsztat realizacji PPZ w dobie COVID-19 w oparciu o wiedzę i doświadczenia ekspertów samorządowych

Więcej przykładów dobrych praktyk znajdą Państwo także na stronie internetowej projektu Zdrowie Człowiek Profilaktyka: www.ZdrowieCzlowiekProfilaktyka.pl